

var den Bestemmelse, der nu er gaaet ud, Genstand for meget livlige Forhandlinger her i Tinget.

Jeg har nu kun tilbage at fremsætte *Forslag til Lov om Indbetaling i Statskassen af en Del af Politikassernes Midler*. Det fremsættes i den af Folketinget vedtagne Skikkelse. Angaaende dette Lovforslag er der ikke i Samlingen 1913—14 afgivet Betænkning i Landstinget.

Jeg skal indskrænke mig til disse saglige Bemærkninger og anbefale Lovforslaget til en saglig og velvillig Behandling i den høje Rigsdag.

Indenrigsministeren (Rode): Jeg skal tillade mig for det høje Ting at fremsætte *Forslag til Lov om Valg til Amtsraadene*. Efter at Grundloven og Valgloven har gennemført lige og almindelig Valgret ved Valgene til Rigsdagen, vilde det være unaturligt, om det samme Princip ikke kom til fuld Gyldighed i den kommunale Valglov af 1908. I denne Lov findes, som bekendt, paa forskellige Steder en Rest af ældre, nu forlattede Valgretsopfattelser, saavel hvad angaar Valgretsbetingelserne for Deltagelse i Valg til Sogneraad og Byraad, som hvad angaar Valgene til Amtsraadene. Et samlet Gennemsyn af denne Lov vil vistnok være en naturlig Opgave for den Rigsdag, der vælges efter den nye Grundlovs og Valgrets Regler. Der er, saa vidt jeg af tidligere Forhandlinger forstaar, baade vedrørende Valgretsbetingelserne og andre af Lovens Bestemmelser, deriblandt de særlige Bestemmelser for Udskrivning af de kommunale Skatter, en ældre, principiel Uoverensstemmelse mellem Partierne i Rigsdagen. Ministeriet har derfor under Hensyn til Forholdene ikke ment at burde tage Initiativ til at rejse en Debat om Løsningen heraf. Den vil formentlig lettest kunne finde Sted i den kommende Rigsdag. Skulde denne Betragtning imidlertid ikke deles af Rigsdagens Partier, er Ministeriets Stilling til de nævnte Spørgsmaal kendt fra det radikale Partis Stilling under de tidligere Forhandlinger. Der er imidlertid et Omraade indenfor Loven, hvor en saadan principiel Uoverensstemmelse efter de fremkomne Udtalelser ikke findes, nemlig Amtsraadsvalgene. Der er her den særlige Grund til at fremskynde en Ændring, at disse Valg normalt skal finde Sted i sidste Halvdel af April 1916. Og det vilde sikkert føles som en Urimelighed, om disse Valg nu skulde finde Sted under Deltagelse af privilegerede Vælgeré. Det Lovforslag,

som jeg har den Ære at forelægge, omfatter derfor dette særlige Afsnit af den kommunale Valglov, Valgene til Amtsraadene. Det fjerner den Særvalgret, som hidtil har været bibeholdt for de Ejendomsbesiddere i Amtsraadskredse, der har udredet den største Afgift til Amtsrepartitionsfonden, og overdrager Valgretten til Amtsraadene udelukkende til Sogneraadene gennem deres delegerede.

Ønskeligheden af at faa denne Ændring gennemført i denne Samling har ogsaa været medvirkende for Affattelsen af de Regler, der foreslaas med Hensyn til Sogneraadenes Valg af Amtsraad ved delegerede, idet man har valgt en Valgmaade, som efter Partiernes tidligere Stilling her paa Rigsdagen maatte antages at kunne lette Lovforslagets Gennemførelse. Hovedsynspunktet er dette, at Sogneraadene bør præge Amtsraadene helt, saaledes at de Sogneraaddelegerede vælges efter Forholdstal, og saaledes, at deres Stemmevægt ved Valget fastsættes under Hensyn til Antallet af Indbyggere i Kommunerne, men tillige saaledes, at der sikres ethvert Sogneraad, hvor lille det end er, et Minimum af Indflydelse gennem Valg af mindst tre delegerede. Valget af disse Valgmænd fra Sogneraadene er saa foreslaaet at skulle foregaa efter en Ordning, der er bygget paa det Forslag, som i 1912 blev fremsat som Grundlovs- og Valglovsforslag af det daværende Ministerium Berntsen, saaledes at Sogneraadene — saaledes som det den Gang var tænkt ved Valg af Valgmænd til de Valgforsamlinger, der skulde vælge Landstingsmedlemmer efter den da paatænkte Ordning — deler sig i Grupper og derved faar til-delt saa mange Valgmænd, som de har Krav paa, og hvis de skal have flere Valgmænd, end de har Medlemstal, faar hver Gruppe saa mange Stemmer, som der tilkommer den Valgmænd. I øvrigt er saa Amtsraadsvalget, naar Valgmændene er valgte, tænkt at skulle foregaa i Uoverensstemmelse med de for Landstingsvalg gældende Regler, saaledes at der ogsaa vælges Stedfortrædere til Amtsraadet, som kun indtræder, naar et Amtsraadsmedlem ophører at have Sæde i Amtsraadet.

Endvidere er det foreslaaet, at Amtmanden, hvis Stilling som Amtsraadets Formand i øvrigt er bibeholdt, ikke skal deltage i Raadets Afstemninger. Dette er en Konsekvens af Ønsket om, at den almindelige Valgret skal komme til fuld Gyldighed ved Amtsraadets Afstemninger. Spørgsmaalet om Amtmandens Stilling i